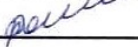


**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ  
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ**

**ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ  
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ ТА ПЕДАГОГІКИ**


**ЗАТВЕРДЖУЮ:**

**Гарант освітньої програми  
Анастасія Большакова**

  
\_\_\_\_\_ 2020 р.

**ЗАТВЕРДЖУЮ:**

**Проректор з  
навчальної роботи  
Інна СТАШЕВСЬКА**

  
\_\_\_\_\_ 2020 р.

**ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ**

(шифр і назва навчальної дисципліни)

**Інструктивно-методичні матеріали  
до семінарських занять з дисципліни**

\_\_\_\_\_ **перший (бакалаврський) рівень**

(назва рівня вищої освіти)

**галузь знань** \_\_\_\_\_ **05 Соціальні та поведінкові науки**

(шифр та назва галузі знань)

**спеціальність** \_\_\_\_\_ **053 Психологія**

(код і назва спеціальності)

**освітня програма** \_\_\_\_\_ **Психологія**

(назва освітньої програми)

**кваліфікація** \_\_\_\_\_ **бакалавр з психології**

**факультет** \_\_\_\_\_ **соціальних комунікацій**

Інструктивно-методичні матеріали до семінарських занять з дисципліни  
ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Розробник: Большакова А.М., завідувач кафедри психології та педагогіки, доктор психологічних наук, професор

Затверджено на засіданні кафедри психології та педагогіки,  
протокол № 2 від « 21 » серпня 2020 р.

Голова групи забезпечення  
д.психол.н., професор

Анастасія  
БОЛЬШАКОВА

Завідувач кафедри  
психології та педагогіки,  
д.психол.н., професор

Анастасія  
БОЛЬШАКОВА

Затверджено на засіданні ради факультету соціальних комунікацій  
протокол № 1 від « 25 » серпня 2020 р.

Голова ради факультету

Алла СОЛЯНИК

## 1. Мета та завдання навчальної дисципліни

«Вступ до спеціальності» навчальна дисципліна, яка в контексті сучасних досягнень психологічної науки створює початкову базу теоретичної та практичної професійної підготовки бакалаврів з психології. Дисципліна покликана допомогти здобувачеві досягнути розуміння сутності професійної діяльності психолога, психологічних закономірностей її ефективного здійснення. У процесі вивчення дисципліни здобувачі мають усвідомити зміст професійної діяльності психолога, внутрішньоособистісні та соціально-психологічні фактори її успішності. Окрім цього вступ до спеціальності як навчальна дисципліна покликана сприяти формуванню у здобувачів здібностей до самооцінки, самоконтролю, самореалізації, забезпечити відпрацювання можливих моделей поведінки в ситуаціях взаємодії з різними категоріями отримувачів психологічної допомоги, взаємодіяти з колегами, роботодавцями тощо.

### Завдання:

- розвиток у здобувачів зацікавленості щодо психології та створення мотивації вивчення циклу психологічних дисциплін протягом навчання за спеціальністю;
- формування у здобувачів системи уявлень про психологічну науку її місце в системі інших наук, структуру та призначення;
- розкриття основних підходів до визначення предмету психології;
- ознайомлення здобувачів з основними напрямками сучасної психології;
- ознайомлення з основними сферами здійснення практичної психологічної діяльності та етичними вимогами щодо її здійснення.

### Компетентності, формування яких забезпечує дисципліна

#### Загальні компетентності:

- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність бути критичним і самокритичним
- Навички міжособистісної взаємодії,
- Здатність працювати в команді.
- здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;
- Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей

розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

### **Професійні компетентності:**

- Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології
- Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.
- Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел
  - Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову)
  - Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту
  - Здатність дотримуватися норм професійної етики
  - Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку
  - Здатність аналізувати соціокультурні процеси та явища з точки зору їх впливу на психічне благополуччя людини
  - Здатність збирати, аналізувати, систематизувати та використовувати у практичній діяльності інформацію щодо психологічних особливостей професійної діяльності у соціокультурній сфері.
  - Здатність використовувати засоби культури та мистецтва у просвітницькій, психопрофілактичній діяльності та наданні психологічної допомоги різним верствам населення.

### **Програмні результати навчання, досягнення яких забезпечує дисципліна**

Вивчення даної дисципліни забезпечує досягнення таких програмних результатів навчання:

- Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання
  - Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань
  - Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.
  - Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.
  - Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги
  - Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника

- Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій
- Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо,.
- Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку
- Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога
- Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.
- Розробляти та реалізовувати програми психологічного супроводу професійної діяльності у соціокультурній сфері
- Розробляти та реалізовувати психопрофілактичні та психокорекційні (індивідуальні та групові) програми засобами культури та мистецтва
- Планувати, організовувати та проводити масові соціокультурні заходи просвітницького та психопрофілактичного характеру (арт-терапевтичні форуми, фестивалі, майстер-класи).

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен

**знати:**

- предмет, структуру і методи сучасної психології,
- загальну характеристику сучасних шкіл та напрямків психологічної науки;
- основні вимоги до особистісних та професійних якостей психолога-дослідника та психолога-практика;
- основні види практичної діяльності психолога.

**вміти:**

- орієнтуватися в предметі та актуальних завданнях психологічної науки;
- розрізняти теоретичні та практичні підходи, розроблювані у сучасних напрямках психологічної науки;
- обґрунтовувати практичні значущість досягнень психологічної науки та використання отриманих психологічних знань у наданні психологічної допомоги.

**мати навички:**

- роботи з навчальною, науковою, методичною і науково-популярною психологічною літературою;
- конспектування та реферування психологічної літератури;
- підготовки та презентацій і доповідей із психологічної проблематики.

- саморефлексії щодо власної майбутньої професійної діяльності (оцінка рівню розвитку професійно важливих якостей, орання напрямів для саморозвитку та професійного зростання).

## Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет, галузі, розділи та види психології	2
2	Особистість психолога-практика	2
3	Загальна характеристика видів практичної діяльності психолога: психодіагностика, профорієнтація, просвітництво	2
4	Загальна характеристика видів практичної діяльності психолога: психологічне консультування та психокорекція	2
5	Загальна характеристика видів практичної діяльності психолога: психопрофілактика, психотерапія та реабілітація	2
	Разом	10

### Семінарське заняття № 1.

**Тема:** Предмет, галузі, розділи та види психології

#### Питання до обговорення

1. Загальне уявлення про психологію як науку. Місце психології в системі наук. Галузі психологічної науки.
2. Види психології: наукова і життєва, академічна і неакадемічна, теоретична і практична, фундаментальна і прикладна психологія.
3. Предмет психології. Функції і форми прояву психіки.

*Основні поняття:* психологія, галузі психології, психіка, об'єктивний критерій психіки.

### Семінарське заняття № 2.

**Тема:** Особистість психолога-практика

#### Питання до обговорення

1. Практична психологія як професія.
2. Психолог-аматор та психолог-професіонал.
3. Особистість психолога-професіонала.

4. Етичні принципи діяльності психолога.
5. Професійна компетентність психолога.

*Основні поняття:* практична психологія, психолог-дослідник, психолог-викладач, психолог-практик, професіонал, професіоналізм, психологічна етика.

### **Семінарське заняття № 3.**

**Тема:** Загальна характеристика видів практичної діяльності психолога: психодіагностика, профорієнтація, просвітництво

#### **Питання до обговорення**

1. Психодіагностика як галузь психологічної практики.
2. Психодіагностичне обстеження: характеристика процесу.
3. Загальна класифікація методів психодіагностики.
4. Мета та зміст діяльності психолога у галузі профорієнтації.
5. Мета та зміст діяльності психолога у галузі психологічного просвітництва.

*Основні поняття:* психодіагностика, психодіагностичне обстеження, тест, тестування, проєктивні методики, спостереження.

### **Семінарське заняття № 4.**

**Тема:** Загальна характеристика видів практичної діяльності психолога: психологічне консультування та психокорекція

#### **Питання до обговорення**

1. Загальне уявлення про психологічне консультування.
2. Цілі та принципи психологічного консультування.
3. Бесіда (інтерв'ю) як основний метод психологічного консультування
4. Загальне уявлення про психокорекцію. Види психокорекції.
5. Правила проведення корекційної роботи.
6. Загальна характеристика напрямів психокорекції.

*Основні поняття:* психологічне консультування, бесіда, інтерв'ю, психологічна допомога.



## Семінарське заняття № 5.

**Тема:** Загальна характеристика видів практичної діяльності психолога: психопрофілактика, психотерапія та реабілітація

### Питання до обговорення

1. Психотерапія в практичній діяльності психолога.
2. Основні психотерапевтичні напрямки
3. Поняття про групову психотерапію.
4. Психологічний тренінг як вид практичної діяльності психолога.
5. Інші види практичної діяльності психолога.

*Основні поняття:* психотерапія, психологічний тренінг, тренінгова група, психологічна профілактика, психологічна реабілітація.

### Рекомендовані джерела інформації

#### Література:

1. Вашека Т. Основи психологічної практики. Київ : НАУ-друк, 2019. 200 с.
2. Дуткевич Т., Савицька О. Практична психологія. Вступ до спеціальності. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 255 с.
3. Москальова А. С. Психологія: вступ до спеціальності: навч.-метод. посіб. Київ : ДП «Вид. дім «Персонал», 2011. 216 с.
4. Панок В., Титаренко Т., Чепелева Н. та ін. Основи практичної психології : Підручник. Київ : Либідь, 1999. 536 с.
5. Приходько Ю. О. Практична психологія: Введення у професію : Навч. посібнику. Київ : Каравела, 2010. 232 с.

#### Додаткова література

1. Бочелюк В.Й., Зарицька В.В. Психологія: вступ до спеціальності. Навч. посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2007. 288 с.
2. Етичний кодекс психолога. [Прийнято на I Установчому з'їзді Товариства психологів України 18 грудня 1990 р.] Тернопіль, 1996.
3. Кісарчук З. Г., Журавльова Н. Ю., Онищенко Г. І., Юрченко Т. П. Спеціалізована психологічна служба: основні види психологічної допомоги населенню: Київ : Мінчорнобиль, 2005. 46 с.

### Інформаційні ресурси

1. Бібліотека Харківської державної академії культури

2. Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка

3. Інтернет-ресурси :

- Наукова періодика України <http://www.nbuv.gov.ua/portal/>
- Психологія UA <http://psychologiya.org.ua/>
- Студентська бібліотека <http://studentbooks.com.ua/>
- Електронна бібліотека КНЕУ  
[http://lib.kneu.edu.ua/ua/e\\_resours\\_bibl/elek\\_bibl\\_litr/](http://lib.kneu.edu.ua/ua/e_resours_bibl/elek_bibl_litr/)
- Всеукраїнська електронна бібліотека <http://youalib.com/>